

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE]
SECINĀJUMI,
sniegti 2017. gada 14. decembrī¹

Lieta C-577/16

Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH
pret
Bundesrepublik Deutschland

***Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu**

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2003/87/EK – Vide – Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Eiropas Savienībā – 2. panta 1. punkts – Darbības joma – Netiešās emisijas, ko rada siltums, kas iegādāts no citas iekārtas – Neņemšana vērā – I pielikums – Ķīmiskās rūpniecības nozare – Jēdziens “organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos” – Polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana – Iekļaušana – 10.a pants – Lēmums 2011/278/ES – Bezmaksas emisiju kvotu piešķiršana – Tiešas iedarbības neesamība

I. Ievads

1. Ar 2016. gada 3. novembra rīkojumu, kas Tiesā iesniegts 2016. gada 16. novembrī, *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) lūdza Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu par Direktīvas 2003/87/EK² 1. panta un I pielikuma, kā arī Lēmuma 2011/278/ES³ interpretāciju.

2. Šis lūgums tika iesniegts strīdā starp *Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH* (turpmāk tekstā – “*Trinseo*”) un *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika), ko pārstāv *Umweltbundesamt* (Federālais vides dienests, Vācija), par *Deutsche Emissionshandelsstelle* (Vācijas emisiju kvotu tirdzniecības iestāde, Vācija; turpmāk tekstā – “*DEHSt*”) atteikumu piešķirt bezmaksas kvotas saistībā ar *Trinseo* ekspluatēto polikarbonāta ražošanas iekārtu (turpmāk tekstā arī – “strīda pamatā esošā iekārta”).

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīva, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV 2003, L 275, 32. lpp.), redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/29/EK (OV 2009, L 140, 63. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2003/87”).

³ Komisijas 2011. gada 27. aprīļa lēmums, ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu sadalei atbilstoši 10.a pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK (OV 2011, L 130 1. lpp), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2012. gada 17. augusta Lēmumu 2012/498/ES (OV 2012, L 241, 52. lpp.) (turpmāk tekstā – “Lēmums 2011/278”).

3. Šis atteikums bija pamatots ar Vācijas tiesību aktiem, ar kuriem transponēta Direktīva 2009/29. Ar šo direktīvu no trešā tirdzniecības perioda (2013.–2020. gads) emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbības joma ir paplašināta arī attiecībā uz ķīmiskās rūpniecības nozari. Šajā nolūkā ar minēto direktīvu Direktīvas 2003/87 I pielikumā ir iekļauta šāda tiesību norma, kurā uzskaitītas darbības, kas iekļautas šajā tirdzniecības sistēmā: “organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 100 tonnas dienā” (turpmāk tekstā – “apstrīdētā tiesību norma”).

4. Vācijas tiesību normā, ar kuru ir transponēta apstrīdētā tiesību norma, ir norādīts ierobežojošs to ķīmisko vielu saraksts, uz kurām var attiekties šī darbība, saraksts, kurā nav iekļauti tādi polimēri, kurus ražo strīda pamatā esošā iekārta⁴. Tā kā saskaņā ar šiem tiesību aktiem polimēru ražošana neietilpst tirdzniecības sistēmā, *DEHSt* atteicās šai iekārtai piešķirt bezmaksas emisijas kvotas.

5. Uzsveru, ka saistībā ar Vācijas tiesību aktu saturu Eiropas Komisija ir veikusi divas darbības.

6. Pirmkārt, Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūru pret Vācijas Federatīvo Republiku par nepilnīgu Direktīvas 2003/87 transponēšanu, pamatojoties uz to, ka polimēru ražošana nav iekļauta emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā⁵.

7. Otrkārt, Komisija Lēmumā 2013/448/ES norādīja, ka Vācijas valsts īstenošanas pasākumā iekļautais iekārtu saraksts ir nepilnīgs, jo tajā nav iekļautas iekārtas, kuras ražo polimērus⁶. Turklāt attiecībā uz šādām iekārtām piegādāto siltumu Komisija norādīja, ka ar šiem pasākumiem kļūdaini ir paredzēta bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana nevis minētajām iekārtām, bet gan siltumapgādātājiem⁷. Tāpēc Komisija noraidīja ar Vācijas īstenošanas pasākumiem šiem siltumapgādātājiem piešķirtās bezmaksas kvotas⁸. Šis Komisijas atteikums, kā arī tas, ka Vācijas īstenošanas pasākumos nebija iekļautas iekārtas, kuras ražo polimērus, tāda kā strīda pamatā esošā iekārta, ļāva izslēgt jebkādu bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu, lai saražotu šīm iekārtām piegādāto siltumu.

8. Pamatlietā no *Trinseo* iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka nedz strīda pamatā esošā iekārta, nedz sabiedrība *Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH* (turpmāk tekstā – “*Dow*”), kas piegādā polimēru ražošanai nepieciešamo siltumu, nav saņēmušas bezmaksas emisijas kvotas, lai ražotu šo siltumu.

9. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa ar savu pirmo jautājumu lūdz Tiesai noteikt, vai polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana ietilpst apstrīdētās tiesību normas, un attiecīgi Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā.

10. Es ierosināšu Tiesai atbildēt tādējādi, ka šī darbība gan izriet no apstrīdētās tiesību normas, tomēr precizējot, ka tā ietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā tikai tad, ja tā pati rada oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas, neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada siltuma ražošana, kas iegūta no citas iekārtas.

11. Ar savu otro jautājumu šī tiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/87 10.a pantam un Lēmuma 2011/278 noteikumiem, kuros paredzēta bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana, ir tieša iedarbība.

12. Es ierosinu Tiesai uz šo jautājumu atbildēt noliedzoši.

4 Skat. šo secinājumu 19. punktu.

5 Procedūra *INFR* 2013/2240 ar 2013. gada 20. novembra brīdinājumu un 2014. gada 16. aprīļa argumentēto atzinumu.

6 Skat. preambulas 16. apsvērumu Komisijas 2013. gada 5. septembra Lēmumā par valstu īstenošanas pasākumiem attiecībā uz bezmaksas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu pagaidu piešķiršanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 3. punktu (OV 2013, L 240, 27. lpp.).

7 Ja ar siltumu apmainās divas iekārtas, kas iekļautas tirdzniecības sistēmā, bezmaksas emisijas kvotas piešķiramas siltumpatērētājam. Skat. Lēmuma 2013/448 preambulas 17. apsvērumu, kā arī Lēmuma 2011/278 preambulas 6. un 21. apsvērumu.

8 Skat. Lēmuma 2013/448 1. panta 1. punktu un 2. punkta piekto ievilkumu.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

13. Direktīvas 2003/87 1. pantā “Priekšmets” ir paredzēts:

“Ar šo direktīvu izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā [..], lai veicinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā.

[..]”

14. Šīs pašas direktīvas 2. panta 1. punktā “Darbības joma” ir noteikts:

“Šī direktīva attiecas uz emisijām no I pielikumā minētajām darbībām un II pielikumā minētajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm.”

15. Direktīvas 2003/87 I pielikumā “Darbību kategorijas, uz ko attiecas šī direktīva” it īpaši ir ietverta apstrīdētā tiesību norma.

16. Kā tas norādīts Komisijas Lēmuma 2011/278 nosaukumā, ar to visā Eiropas Savienībā tiek noteikti pagaidu noteikumi saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu sadalei atbilstoši Direktīvas 2003/87 10.a pantam.

B. Vācijas tiesības

17. 2011. gada 27. jūlija *Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz – TEHG)* (Likums par siltumnīcas efektu izraisošu gāzu emisijas kvotu tirdzniecību – *TEHG*) (*BGBI. I*, 1475. lpp.; turpmāk tekstā – “*TEHG*”) 2. pantā “Piemērošanas joma” ir noteikts:

“1) Šis likums attiecas uz I pielikuma otrajā daļā minēto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, veicot tajā minēto darbību. Šis likums attiecas uz I pielikuma otrajā daļā minētajām iekārtām arī tad, ja tās ir tādas iekārtas sastāvdaļas vai palīgiekārtas, kas nav minēta I pielikuma otrajā daļā.

[..]”

18. *TEHG* 9. pantā “Bezmaksas kvotu piešķiršana iekārtu operatoriem” ir noteikts:

“1) Iekārtu operatori saņem bezmaksas kvotas saskaņā ar principiem, kas paredzēti [Direktīvas 2003/87] attiecīgajā gadījumā spēkā esošās redakcijas 10.a pantā [..], kā arī Komisijas Lēmumā [2011/278].

[..]”

19. *TEHG* I pielikuma otrās daļas 27. punktā ir noteikts: “iekārtas organisko ķīmisko vielu (alkēni un hlorēti alkēni; alkīni; aromāti un alkilēti aromāti; fenoli, alkoholi; aldehīds, ketons; karbonskābes, dikarbonskābes, karbonskābju hidrīdi un dimetiltereftalāts; epoksīdi; vinilacetāts, akrilnitrils; kaprolaktams un melamīns) ražošanai ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā”.

III. Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20. *Trinseo* ekspluatē polikarbonāta ražošanas iekārtu Štadē (Vācija), par kuru ir izsniegta atļauja par ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā. Šī iekārta ražošanai nepieciešamo tvaiku iegūst no spēkstacijas, uz kuru attiecas emisijas kvotu tirdzniecības pienākums, kuru ekspluatē cita sabiedrība *Dow*, kas reģistrēta tajā pašā vietā.

21. 2012. gada 23. janvārī *Trinseo* lūdza *DEHSt* piešķirt bezmaksas emisijas kvotas saistībā ar strīda pamatā esošo iekārtu.

22. *DEHSt* ar 2014. gada 17. februāra lēmumu noraidīja šo pieteikumu ar pamatojumu, ka polikarbonāts neesot iekļauts *TEHG* I pielikuma otrās daļas 27. punktā uzskaitītajā vielu un vielu grupu sarakstā un tādējādi strīda pamatā esošā iekārta neietilpstot šī likuma darbības jomā.

23. Par šo lēmumu iesniegto *Trinseo* sūdzību par šo lēmumu *DEHSt* noraidīja ar līdzīgu pamatojumu.

24. 2015. gada 2. oktobrī *Trinseo* cēla *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa) prasību pret minēto lēmumu.

25. Šīs prasības atbalstam *Trinseo* apgalvo, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktu, lasot to kopā ar tās I pielikumu, jebkāda organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošanas krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos darbība, neierobežojot konkrētas vielas, ietilpstot šīs direktīvas darbības jomā.

26. Savukārt *DEHSt* apgalvo, ka Direktīvā 2003/87 neesot uzlikts pienākums iekļaut polimerizācijas iekārtas emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā. Turklāt tas, ka šajā direktīvā ir izteikts vispārējs pārmetums iekārtu operatoriem, varētu būt arguments pret tās tiešu piemērošanu.

27. Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas [2003/87] 1. pants, lasot to kopā ar I pielikumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana iekārtās ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā ir uzskatāma par tajā minēto organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošanas krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos darbību?
- 2) Ja uz pirmo prejudiciālo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši, – vai šādas iekārtas operatoram no Direktīvas 2003/87 un Lēmuma [2011/278] tiesību normu tiešas piemērošanas izriet tiesības uz bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu, ja bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana saskaņā ar valsts tiesību aktiem nav iespējama tikai tādēļ, ka attiecīgā dalībvalsts polimēru ražošanas iekārtas nav ietvērusi valsts likuma, ar kuru ir transponēta Direktīva [2003/87], piemērošanas jomā un šīs iekārtas tikai tādēļ neveido daļu no emisijas kvotu tirdzniecības?”

IV. Tiesvedība Tiesā

28. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika reģistrēts 2016. gada 16. novembrī.

29. Rakstveida apsvērumus iesniedza *Trinseo*, Vācijas un Nīderlandes valdības un Komisija.

30. 2017. gada 21. septembrī tiesas sēdē mutvārdu apsvērumus izklāstīja *Trinseo*, Federālais vides dienests, Vācijas un Nīderlandes valdības un Komisija.

V. Vērtējums

31. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai Direktīvas 2003/87 1. pants, lasot to kopā ar šīs direktīvas I pielikumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka minētās direktīvas piemērošanas jomā ietilpst polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana iekārtās ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā.

32. Būtībā iesniedzējtiesa tādējādi jautā Tiesai, vai polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana ietilpst apstrīdētās tiesību normas un attiecīgi šīs direktīvas piemērošanas jomā. Tādēļ es ierosinu uzdotajā jautājumā atsauci uz 1. pantu aizstāt ar atsauci uz minētās direktīvas 2. panta 1. punktu, jo pēdējā noteikuma mērķis ir noteikt šīs pašas direktīvas piemērošanas jomu.

33. Šajā sakarā Vācijas un Nīderlandes valdības norādīja, ka polimēru ražošana neietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, – ar pamatojumu, ka polimerizācijas process pats nerada CO₂. Šo argumentu, kas, manuprāt, rada principiālu jautājumu par to, vai ar šo direktīvu ieviestajā shēmā ir jāņem vērā netiešās emisijas, es izvērtēšu A daļā.

34. Tad es pārbaudīšu apstrīdētās tiesību normas piemērošanas jomu. Tāpat kā *Trinseo* un Nīderlandes valdība es norādu, ka Direktīvā 2003/87 nav definēti šīs tiesību normas tekstā ietvertie jēdzieni, konkrēti, jēdzieni “lielapjoma” un “līdzīgi procesi”. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gan no vajadzības Savienības tiesības piemērot vienveidīgi, gan no vienlīdzības principa izriet, ka Savienības tiesību norma, kurā tās satura un piemērošanas normas noskaidrošanai nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, parasti visā Eiropas Savienībā ir interpretējama autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā attiecīgās tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi⁹.

35. Šajā gadījumā no apstrīdētās tiesību normas formulējuma var izsecināt četrus nosacījumus.

36. Pirmkārt, iekārtai ir jābūt ražošanas jaudai virs 100 tonnām dienā. Nav apstrīdams, ka strīda pamatā esošā iekārta šim nosacījumam atbilst un pirmais uzdotais jautājums turklāt ir balstīts uz šādu pieņēmumu.

37. Otrkārt, iekārtai ir jāražo “organiskas” ķīmiskas vielas. Nevienš no lietas dalībniekiem, kas Tiesā ir iesniedzis savus apsvērumus, neapstrīdēja, ka polimēri, ko ražo strīda pamatā esošā *Trinseo* iekārta, ir organiskas ķīmiskas vielas. Šajā ziņā vienkārši ir jānorāda, ka atbilstoši tā parastajai definīcijai, jēdziens “organiskais savienojums” attiecas uz savienojumu, kas satur oglekļa elementu¹⁰, un tas, protams, attiecas uz šajā iekārtā ražoto polikarbonātu.

38. Treškārt, ķīmisko vielu ražošanai iekārtā ir jābūt “lielapjoma” ražošanai. Šo nosacījumu izvērtēšu turpmāk B daļā.

39. Ceturtkārt, ķīmiskās vielas ir jāražo “krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos”. Šis ceturtais nosacījums ir C daļas priekšmets.

9 Skat. it īpaši spriedumus, 2013. gada 19. decembris, *Fish Legal* un *Shirley* (C-279/12, EU:C:2013:853, 42. punkts); 2015. gada 29. septembris, *Gmina Wrocław* (C-276/14, EU:C:2015:635, 25. punkts), kā arī 2016. gada 18. oktobris, *Nikiforidis* (C-135/15, EU:C:2016:774, 28. punkts).

10 Jēdziens “organiskais savienojums” gan Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/42/EK, ar ko ierobežo gaistošo organisko savienojumu emisijas, kuras rada organisko šķīdinātāju izmantošana noteiktās krāsās, lakās un transportlīdzekļu galīgās apdares materiālos, un ar ko groza Direktīvu 1999/13/EK (OV 2004, L 143, 87. lpp.), 2. panta 4. punktā, gan arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV 2010, L 334, 17. lpp.) 3. panta 44. punktā ir definēts šādi: “jebkāds savienojums, kurā ir vismaz ogleklis un viens vai vairāki ūdeņraži, skābeklis, sērs, fosfors, silīcijs, slāpeklis vai halogēns, izņemot oglekļa oksīdus, neorganiskos karbonātus un bikarbonātus”.

40. Pēc šīs pārbaudes beigām un atbildot uz pirmo uzdoto jautājumu – D daļā es apkopošu iemeslus, kādēļ es uzskatu, ka polimēru ražošana ietilpst apstrīdētās tiesību normas piemērošanas jomā. Tomēr šī darbība Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, kas noteikta tās 2. panta 1. punktā, var ietilpt tikai tad, ja šī darbība pati rada CO₂ emisijas, neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada siltuma ražošana, kas iegūta no citas iekārtas.

41. Atbildot uz otro uzdoto jautājumu, es E daļā paskaidrošu iemeslus, kāpēc uzskatu, ka šīs direktīvas 10.a pantam un Lēmuma 2011/278 noteikumiem, kuros paredzēta bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana, nav tiešas iedarbības.

A. Par to, ka netiek ņemtas vērā “netiešās” emisijas, piemēram tās, ko rada no citas iekārtas iegūta siltuma ražošana

42. Vācijas un Nīderlandes valdības apgalvoja, ka polimēru ražošana neietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, jo polimerizācijas process pats par sevi nerada CO₂. Šīs valdības uzskata, ka šādā kontekstā vienīgais CO₂ emisiju avots ir siltuma ražošana, kas vajadzīga šai polimerizācijai, piemēram, tāda, ko strīda pamatā esošā iekārta ir iegādājusies no citas iekārtas, proti, no Dow.

43. Minētās valdības no tā secina, ka šādā kontekstā šīs direktīvas darbības jomā ietilpst tikai siltuma ražošanas darbība, jo šo siltumu var saražot cita iekārta, kā tas ir šajā gadījumā, vai pati polimerizācijas iekārta.

44. Savukārt Trinseo un Komisija uzskata, ka emisijās, ko rada polimēru ražošana būtu jāiekļauj “netiešās” emisijas, ko rada polimerizācijai nepieciešamā siltuma ražošana. Šāda pieeja sekmētu ieguldījumus, kuru mērķis ir samazināt enerģijas patēriņu, atbilstoši Direktīvā 2003/87 izvirzītajiem mērķiem. Turklāt to arī apstiprinot šīs direktīvas 10.a pants un Lēmums 2011/278, kuros ir paredzēta bezmaksas emisiju kvotu piešķiršana iekārtai, kas izmanto siltumu, nevis iekārtai, kas to ražo¹¹.

45. Vispirms es uzsveru, ka Direktīvas 2003/87 I pielikums neattiecas uz pašu siltuma ražošanu, bet gan uz “kurināmā sadedzināšanu iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW”.

46. Turklāt CO₂ ir vienīgā siltumnīcas efektu izraisošā gāze, kas minēta I pielikumā, gan attiecībā uz šo sadedzināšanas darbību, gan organisku ķīmisku vielu ražošanu, kas minēta apstrīdētajā tiesību normā.

47. Ņemot to vērā, iepriekš minēto argumentu maiņa attiecas nevis uz apstrīdētās tiesību normas, bet gan Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punkta interpretāciju. Būtībā jautājums ir par to, vai “netiešās” emisijas, proti, emisijas, kuras nav radījuši attiecīgā darbība (kuras var raksturot kā “tiešās”), bet kas rodas, ražojot “resursus”¹², kas vajadzīgi šai darbībai, ir jāuzskata par tādiem, ko saskaņā ar šo noteikumu “rada” šīs direktīvas I pielikumā minētās darbības.

48. Pamatlietā strīda pamatā esošā iekārta tai nepieciešamo siltumu iegādājas no Dow, līdz ar to emisijas, ko rada šī siltuma ražošana, attiecībā uz tās polimēru ražošanas darbību ir netiešās emisijas.

49. Lai gan attiecībā uz vides aizsardzības mērķi varētu būt ieteicams iekļaut šādas netiešās emisijas emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā, manuprāt, šis apsvērums saskaras ar vairākiem nopietniem šķēršļiem sistēmā, kāda pašlaik ir ieviesta ar šo direktīvu.

¹¹ Skat. šo secinājumu 7. punktu, kā arī Lēmuma 2011/278 preambulas 6. un 21. apsvērumu.

¹² Es lietoju jēdzienu resursi tā ekonomiskajā nozīmē, kā tādu, kas ietver visas preces un pakalpojumus, kas tiek izmantoti ražošanas procesā.

50. Pirmkārt, šāda iekļaušana radītu šādu emisiju dubultas uzskaites risku, jo par tām (kā tiešajām emisijām) ir jāziņo gan ražotājam, gan (kā netiešajām emisijām) attiecīgā resursa lietotājam. Tādējādi pamatlietas kontekstā nekas no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem neliecina par to, ka *Dow* pareizi deklarēja emisijas, ko radījusi sadedzināšana, no kuras iegūts *Trinseo* piegādātais siltums. Tomēr *Trinseo* un Komisijas atbalstītā nostāja nozīmētu, ka *Trinseo* šīs pašas emisijas būtu jādeklarē otrreiz.

51. Manuprāt, šis dubultās uzskaites risks nav saderīgs nedz ar Regulas (ES) Nr. 601/2012¹³ 5. panta pirmo daļu, nedz arī ar konkurences nosacījumu integritātes saglabāšanu, kas ir viens no ar Direktīvu 2003/87¹⁴ izveidotās sistēmas apakšmērķiem.

52. Precizēšu, ka ar šo direktīvu izveidotā sistēma, manuprāt, neietver vispārēju mehānismu¹⁵, kas ļauj “pārvietot” emisijas no ražotāja pie resursa lietotāja, atbrīvojot ražotāju no ziņošanas, pārraudzības un restitūcijas saistībām attiecībā uz pienākumu tās paziņot, pārraudzīt un nodot¹⁶. Attiecībā uz siltumu es redzu apstiprinājumu šādai interpretācijai Regulas Nr. 601/2012 IV pielikuma 1. punkta A) apakšpunkta otrajā daļā, saskaņā ar kuru “operators visas emisijas no kurināmā sadedzināšanas iekārtā attiecina uz šo iekārtu neatkarīgi no siltuma vai elektroenerģijas eksporta uz citām iekārtām. Emisijas, kas saistītas ar siltuma vai elektroenerģijas ražošanu, ko importē no citām iekārtām, operators to neattiecina uz iekārtu, kura to importē”.

53. Otrkārt, pienākums attiecībā uz iekārtu deklarēt tās netiešās emisijas pašreiz īstenotās sistēmas situācijā radītu neatrisināmas administratīvas problēmas. Attiecībā uz siltuma ražošanu, kas tiek veikta citā iekārtā, kā tas ir pamatlietas apstākļos, rastos it īpaši jautājums par netiešo emisiju sadalījumu starp dažādiem šīs iekārtas klientiem. Tāda pati sadalīšanas problēma rastos starp nākamajiem izejvielas lietotājiem, piemēram, alumīnija ražošanas gadījumā, ko pēc tam dažādas iekārtas secīgi pārstrādā.

54. Turklāt ir pieļaujams attiecībā uz iekārtu apšaubīt spēju uzraudzīt šīs netiešās emisijas atbilstoši Direktīvas 2003/87 14. pantam, kamēr tās hipotētiski rada cita iekārta.

55. Treškārt, ja tiktu ņemtas vērā netiešās emisijas, piemēram, tādas, kas nepieciešamas, lai saražotu polimēru ražošanai nepieciešamo siltumu, rastos būtiski jautājumi par minētās direktīvas darbības jomu. No vienas puses, vai attiecībā uz katru iekārtu būtu pienākums deklarēt visas šīs netiešās emisijas, proti, emisijas, ko rada visu tādu izejvielu kā siltums, elektrība, tērauds vai arī alumīnijs ražošana? No otras puses, vai uzņēmums būtu jāiekļauj tirdzniecības sistēmā tikai tāpēc, ka tas izmanto izejvielas, kuru ražošana rada emisijas, uz kurām attiecas minētā direktīva?

13 Komisijas 2012. gada 21. jūnija Regula par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Direktīvu 2003/87 (OV 2012, L 181, 30. lpp.).

14 Skat. šajā ziņā spriedumus, 2012. gada 29. marts, Komisija/Polija (C-504/09 P, EU:C:2012:178, 77. punkts); 2012. gada 29. marts, Komisija/Igaunija (C-505/09 P, EU:C:2012:179, 79. punkts), kā arī 2013. gada 17. oktobris, *Iberdrola* u.c. (C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 un C-640/11, EU:C:2013:660, 43. punkts). Piemēram, šis dubultās uzskaites risks radītu konkurences kropļojumus, kaitējot iekārtām, kuru pašu resursu iegāde tiek veikta no citas iekārtas, un tāpēc attiecībā uz tām būtu jāpaziņo netiešās emisijas, kuras jau attiecībā uz šīm citām iekārtām ir paziņotas kā tiešās emisijas. “Integrētajās” iekārtās, kurās pašas tiek ražotas to pamatdarbībai nepieciešamās izejvielas, piemēram, siltumu, kas vajadzīgs polimerizācijas procesam, emisijas, kas saistītas ar šo izejvielu ražošanu, tiktu paziņotas vienreiz – kā tiešās emisijas.

15 Regulas Nr. 601/2012 49. pantā ir noteikts šāds nodošanas mehānisms, kura darbības joma attiecas tikai uz CO₂ nodošanu trijos gadījumos, kas uzskaitīti šī panta 1. punktā. Šajā sakarā skat. spriedumu, 2017. gada 19. janvāris, *Schaefer Kalk* (C-460/15, EU:C:2017:29).

16 Paziņošanas, pārraudzības un nodošanas pienākums ir noteikts Direktīvas 2003/87 12. panta 3. punktā un 14. pantā.

56. Ceturtkārt, preambulas apsvērumi un Lēmuma 2011/278 noteikumi, uz kuriem atsaucas Komisija¹⁷, nav būtiski, lai noteiktu Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomu. Šī lēmuma piemērojamība ir ierobežota ar šīs direktīvas 10.a pantā paredzēto bezmaksas emisiju kvotu sadales mehānismu. Tomēr, pamatojoties uz pieņēmumu, šāds piešķirums var tikt saņemts tikai attiecībā uz iekārtām, kas ietilpst minētās direktīvas darbības jomā. Tādējādi princips, ka bezmaksas kvotas tiek piešķirtas siltumpatērētājam, var attiekties tikai uz iekārtām, kas jau ir iekļautas tirdzniecības sistēmā.

57. Manuprāt, no iepriekš minētā izriet, ka netiešās emisijas nevar tikt uzskatītas par tādām, kuras atbilstoši šīs direktīvas 2. panta 1. punktam “rada” minētās direktīvas I pielikumā uzskaitītās darbības. Tādējādi saskaņā ar viedokli, ko atbalsta Vācijas un Nīderlandes valdības, pamatlietas kontekstā emisijas, kuras radījusi siltuma, ko strīda pamatā esošā iekārta ieguvusi no *Dow*, ražošana, “nerada” polimēru ražošanas darbība šajā iekārtā. Savukārt šīs emisijas “rodas”, kā tiešās emisijas no sadedzināšanas darbības *Dow* ekspluatētajā iekārtā.

58. Līdz ar to strīda pamatā esošā iekārta varētu ietilpt Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, kas definēta tās 2. panta 1. punktā, tikai tad, ja polimēru ražošana pati radītu CO₂ emisijas un tas notiktu neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada siltuma ražošana, kas iegūta no citas iekārtas.

59. Protams, pieņemot, ka polimēru ražošana pati par sevi nerada CO₂, šāda interpretācija varētu izraisīt atšķirīgu attieksmi pret tādu polimēru ražošanas iekārtu, kurā pašā tiek saražots tai vajadzīgais siltums (“integrēta” iekārta), kura par sadedzināšanas darbību principā tiks iekļauta tirdzniecības sistēmā, un citu iekārtu, attiecībā uz kuru šis siltums tiek iegādāts no citas iekārtas, un tādēļ tā netiks iekļauta šajā sistēmā. Tomēr šī atšķirīgā attieksme nav diskriminējoša, jo tās pamatā ir objektīva atšķirība attiecībā uz direktīvā noteikto sistēmu, proti, pirmās (“integrētās”) iekārtas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām un otrās iekārtas emisiju neesamību.

60. Šādu interpretāciju, manuprāt, apstiprina arī spriedums lietā *Schaefer Kalk*, kurā Tiesa norādīja, ka šāda darbība saskaņā ar Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktu un I un II pielikumu ietilpst tās piemērošanas jomā tikai tad, ja šī darbība izraisa siltumnīcas efektu izraisošās gāzes izplūdi atmosfērā¹⁸. Tāpat šīs direktīvas 3. panta b) punktā minētais jēdziens “emisija” attiecas uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūdi atmosfērā “no kādas iekārtas avotiem”.

61. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai polimēru ražošana strīda pamatā esošajā iekārtā tiek radītas CO₂ emisijas un tas notiek neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada tāda siltuma ražošana, kas iegūts no citas iekārtas.

62. Ja tas tā nav, šai tiesai būtu jāsecina, ka strīda pamatā esošā iekārta neietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, kas noteikta tās 2. panta 1. punktā, un tādējādi attiecībā uz to nevar tikt piešķirtas bezmaksas emisiju kvotas, piemērojot šīs direktīvas 10.a pantu un Lēmumu 2011/278.

63. Savukārt, ja tas tā ir, strīda pamatā esošā iekārta varētu ietilpt minētās direktīvas piemērošanas jomā, ja uz polimēru darbību attiecas apstrīdētā tiesību norma. Es izvērtēšu šo jautājumu B līdz D daļā.

B. Par jēdzienu “lielapjoma” ražošana apstrīdētās tiesību normas kontekstā

64. Vispirms ir jānorāda, ka pastāv atšķirība starp apstrīdētās tiesību normas dažādu valodu redakcijām.

¹⁷ Skat. šo secinājumu 7. punktu, kā arī Lēmuma 2011/278 preambulas 6. un 21. apsvērumu. Komisija arī atsaucās uz līmeņatzīmēm, kas noteiktas Lēmuma 2011/278 I pielikumā polimēru ražošanai, piemēram, E-PVC (E-polivinilhlorīds) un S-PVC (S-polivinilhlorīds). Tomēr šo līmeņatzīmju esamība, kuru vienīgais mērķis ir palīdzēt aprēķināt bezmaksas piešķirumus, nevar būt pamats tam, lai tirdzniecības sistēmā tiktu iekļauta polimerizācijas iekārta, ja šī iekārta nerada CO₂ emisijas.

¹⁸ Skat. šajā ziņā spriedumu, 2017. gada 19. janvāris (C-460/15, EU:C:2017:29, 37. punkts).

65. Jēdziens “lielapjoma” ražošana, kas izmantots franču valodas redakcijā, ir minēts arī angļu valodas (“production of bulk organic chemicals”), spāņu valodas (“fabricación de productos químicos orgánicos en bruto”), holandiešu valodas (“productie van organische bulkchemicaliën”) un portugāļu valodas (“produção de produtos químicos orgânicos a granel”) redakcijās. Savukārt itāļu valodas redakcijā ir minēta “plaša mēroga ražošana” (“produzione di prodotti chimici organici su larga scala”).

66. Savukārt vācu (“Grundchemikalien”) un zviedru (“baskemikalier”) valodu redakcijās ir minēta “pamata” ķīmisko vielu ražošana. Turklāt dāņu valodas redakcijā šajā ziņā vispār nav sikākas informācijas (“produktion af organiske kemikalier”).

67. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienā no Savienības tiesību normas valodu redakcijām lietotais formulējums nevar būt vienīgais pamats šīs tiesību normas interpretācijai vai arī tam nevar tikt piešķirta prioritāra nozīme salīdzinājumā ar pārējo valodu redakcijām. Savienības tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro vienveidīgi, ņemot vērā visu Eiropas Savienības valodu redakcijas. Gadījumā, ja Savienības tiesību teksts dažādu valodu redakcijās atšķiras, konkrētā tiesību norma ir interpretējama, ņemot vērā tiesiskā regulējuma, kurā tā ietilpst, kontekstu un mērķi¹⁹.

68. *Trinseo* un Komisija norāda, ka jēdziens “lielapjoma” un/vai “pamata” ķīmisku vielu ražošana, kas izmantota apstrīdētajā tiesību normā, attiecas uz ķīmisku vielu ražošanu lielos apmēros, un ar to it īpaši tiktu izslēgta atsevišķa ražošana.

69. Manuprāt, šis kritērijs patiešām izriet no terminoloģijas, kas izmantota dažādās valodu redakcijās, it īpaši iepriekš minētajā itāļu valodas redakcijā. Tomēr šim kritērijam ir tikai relatīva nozīme, jo apstrīdētajā tiesību normā turklāt ir precizēts, ka iekārtai jābūt ražošanas jaudai virs 100 tonnām dienā, kas obligāti nozīmē liela apjoma ražošanu.

70. Turklāt visi lietas dalībnieki, kas iesnieguši apsvērumus Tiesai, ir vienisprātis, ka šis noteikums nav paredzēts gataviem ražojumiem, bet gan ķīmiskām vielām starpproduktiem, proti, ķīmiskām vielām, kuras paredzēts izmantot citu produktu ražošanai.

71. Tomēr Vācijas un Nīderlandes valdības šajā ziņā aizstāv šauru pieeju, kas aprobežojas tikai ar ķīmiskām vielām, kas tiek izmantotas citu ķīmisku vielu ražošanai. Šīs valdības uzskata, ka šāda pieeja izslēdz polimēru ražošanu no apstrīdētās tiesību normas piemērošanas jomas, jo tie netiek izmantoti citu ķīmisku vielu ražošanai.

72. Turpretī *Trinseo* un Komisija piedāvā plašu interpretāciju, iekļaujot ķīmisku vielu starpproduktus, kuri tiek izmantoti, lai ražotu citus produktus, neatkarīgi no to veida, it īpaši ķīmiskus vai rūpnieciskus produktus. Šāda pieeja novestu pie polimēru ražošanas iekļaušanas šīs tiesību normas piemērošanas jomā, jo tā tiek izmantota, lai saražotu citus produktus, piemēram, plastmasas pudeles, saules paneļus vai projektorus.

73. Es uzskatu par lietderīgu pieņemt *Trinseo* un Komisijas piedāvāto plašāko interpretāciju šādu iemeslu dēļ.

74. Pirmais iemesls attiecas uz apstrīdētās tiesību normas formulējumu dažādās valodu redakcijās. Protams, termini “lielapjoma” ražošana un “pamata ķīmiskas vielas” norāda, ka ar attiecīgo darbību netiek ražoti galaprodukti, bet gan starpprodukti.

75. Tomēr šajā formulējumā nekas neliecina, ka šīs starpprodukta ķīmiskās vielas būtu jāizmanto citu ķīmisku vielu ražošanai, izņemot ķīmiskas vielas, kas paredzētas rūpniecisku produktu ražošanai.

19 Skat. it īpaši spriedumus, 2015. gada 26. februāris, *Christie's France* (C-41/14, EU:C:2015:119, 26. punkts); 2016. gada 1. marts, *Alo un Osso* (C-443/14 un C-444/14, EU:C:2016:127, 27. punkts), kā arī 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 82. punkts).

76. Otrais iemesls izriet no mērķiem, kurus Savienības likumdevējs izvirzījis Direktīvas 2009/29 pieņemšanas laikā. Viens no šiem mērķiem bija ķīmiskās nozares iekļaušana emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kas izveidota ar Direktīvu 2003/87²⁰.

77. Šajā sakarā minētās direktīvas I pielikumā ir uzskaitītas astoņas darbības, tostarp apstrīdētajā tiesību normā paredzētā organisko ķīmisko vielu ražošana. Manuprāt, šim noteikumam ir ievērojama stratēģiska nozīme saistībā ar mērķi par ķīmiskās rūpniecības iekļaušanu, jo tas attiecas uz vienīgo darbību, kas neaprobežojas tikai ar vienu konkrētu ķīmisku vielu²¹. Citiem vārdiem, organisko ķīmisko vielu ražošana lielā apjomā ir vienīgā ķīmiskās rūpniecības darbība, kam ir vispārēja nozīme attiecībā uz šajā pielikumā minētajām darbībām.

78. Šajā kontekstā šaura apstrīdētās tiesību normas interpretācija, ko piedāvā Vācijas un Nīderlandes valdības, izslēgtu no Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomas jebkuru ķīmiskās rūpniecības darbību, kas nav ietverta I pielikumā minētajās īpašajās darbībās un kuras rezultātā tiek saražotas ķīmiskas vielas, kas netiek izmantotas citu ķīmisku vielu ražošanai. Manuprāt, šāda izslēgšana būtu pretrunā Savienības likumdevēja vēlmei no trešā tirdzniecības perioda paplašināt kvotu tirdzniecības sistēmu uz ķīmisko rūpniecību kopumā, bez ierobežojumiem attiecībā uz to, kādam nolūkam attiecīgās ķīmiskās vielas ir paredzētas²².

79. Trešais iemesls ir nediskriminācijas principa ievērošana, kā to interpretējusi Tiesa spriedumā *Arcelor Atlantique* un *Lorraine* u.c.²³. Manuprāt, ar Direktīvu 2003/87 izveidotajā sistēmā būtu diskriminējoši atšķirīgi attiekties pret ķīmiskās ražošanas darbībām atkarībā no tā, kam produkti paredzēti, lai gan siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, ko rada šīs darbības, visas vienādi var radīt bīstamus klimata sistēmas traucējumus.

80. No iepriekš minētā izriet, ka jēdziens ķīmisku vielu “lielapjoma” un/vai “pamata” ražošana, kas izmantots apstrīdētās tiesību normas formulējumā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz tādu ķīmisko vielu ražošanu lielā apjomā, kuras paredzēts izmantot, lai ražotu citus produktus, tostarp ķīmiskas vai rūpnieciskas vielas.

C. Par jēdzienu apstrīdētajā tiesību normā par ražošanu “krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos”

81. Pamatlietā nav apstrīdēts, ka polimēru ražošana strīda pamatā esošajā iekārtā nenotiek krekinga, reforminga vai oksidēšanas procesā. Līdz ar to risinājums pamatlietā ir atkarīgs no jēdziena “līdzīgi procesi” interpretācijas.

82. Tāpat kā iepriekšējā daļā apskatīto prasību par “lielapjoma” ražošanu, jēdzienu “līdzīgi procesi” var interpretēt plaši vai šauri.

20 Komisijas direktīvas priekšlikumā minētie iemesli konkrēti ir vērsti uz “CO₂ emisijām, kas saistītas ar naftas ķīmijas produktiem”: skat. priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko Direktīvu 2003/87 groza, lai uzlabotu un paplašinātu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (COM (2008) 16, galīgā redakcija, 4. lpp.). Tomēr priekšlikums grozīt I pielikumu bija vispārēji vērsts uz “ķīmisko rūpniecību” (turpat, 41. lpp). Līdzīgi šim ziņojumam pievienotajā ietekmes novērtējumā (SEC(2008) 53) Komisija atsauca uz “CO₂ emisiju no naftas ķīmijas produktiem un citām ķīmiskām vielām” iekļaušanu (“CO₂ emissions from petrochemicals production and other chemicals”). Šajā pētījumā Komisija norāda uz naftas ķīmijas nozares dominējošo ietekmi uz ķīmiskās rūpniecības CO₂ emisijām (turpat, 45. zemsvītras piezīme: “This is only a very small part of all chemical industry regarding the number of substances produced, but still the major part regarding CO₂ emissions”).

21 Septiņas citas darbības attiecas uz šādām konkrētām ķīmiskām vielām: 1. oglekļa ražošana; 2. slāpekļskābes ražošana; 3. adipīnskābes ražošana; 4. glioksāla un glioksālskābes ražošana; 5. amonjaka ražošana; 6. ūdeņraža (H₂) un sintēzes gāzes ražošana reforminga vai daļējas oksidēšanas procesā; 7. nātrija hidroksīda (Na₂CO₃) un nātrija bikarbonāta (NaHCO₃) ražošana.

22 Skat. it īpaši Komisijas publicēto “EU ETS Handbook”, pieejama tīmekļa vietnē https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/ets_handbook_en.pdf: “From phase 3 the sectoral scope was expanded to include the sectors aluminium, carbon capture and storage, petrochemicals and other chemicals”.

23 Spriedums, 2008. gada 16. decembris (C-127/07, EU:C:2008:728). Par salīdzināmības pārbaudi it īpaši skat. 34.–38. punktu.

83. Plaša interpretācija nozīmē interpretēt jēdzienu “līdzība”, ņemot vērā iepriekš minēto procesu mērķus, proti, organisku ķīmisku vielu ražošanu lielā apjomā. Saskaņā ar šo interpretāciju jēdziens “līdzīgi procesi” ietver jebkuru šādu produktu ražošanas procesu, piemēram, krekinga, reforminga vai oksidēšanas procesu.

84. Savukārt šaura interpretācija nozīmētu interpretēt jēdzienu “līdzīgi procesi”, ņemot vērā krekinga, reforminga vai oksidēšanas procesu kopējās tehniskās īpašības. Šāda pieeja, pirmkārt, prasītu noteikt šos kopīgos tehniskos parametrus un, otrkārt, par “līdzīgiem procesiem” uzskatīt tikai procesus, kam piemīt minētās īpašības.

85. I pielikuma formulējumā nekas neļauj atteikties nedz no šī jēdziena plašas, nedz arī šauras interpretācijas. Saskaņā ar šo secinājumu 34. punktā atgādināto judikatūru šis jautājums ir jāizvērtē, ņemot vērā tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesību akta mērķi.

86. Manuprāt, apstrīdētās tiesību normas konteksts un Direktīvas 2003/87 mērķis norāda uz plašu jēdziena “līdzīgi procesi” interpretāciju.

87. Pirmkārt, šī jēdziena šaura interpretācija liktu izslēgt no šīs direktīvas piemērošanas jomas iekārtas, kas ražo organiskas ķīmiskas vielas, izmantojot procesus, kam nav kopīgu tehnisku īpašību ar krekinga, reforminga vai oksidēšanas procesiem. Manuprāt, šāda izslēgšana nebūtu atbilstoša Savienības likumdevēja nodomam attiecināt kvotu tirdzniecības sistēmu uz visu ķīmisko rūpniecību kopumā²⁴.

88. Otrkārt, šaura interpretācija būtu pretrunā nediskriminācijas principam, jo tā paredzētu atšķirīgu attieksmi pret ķīmiskās ražošanas darbībām atkarībā no izmantotajiem procesiem, lai gan siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, ko rada šīs darbības, visas vienādi var radīt bīstamus klimata sistēmas traucējumus²⁵.

89. Treškārt, ar plašu interpretāciju, manuprāt, labāk tiktu ievērota tiesiskā noteiktība, kas ir jānodrošina attiecībā uz konkrētajiem iekārtu operatoriem. Kā to iepriekš jau paskaidroju, šaura interpretācija prasītu abstrakti noteikt tehniskos parametrus, kas kopīgi krekinga, reforminga vai oksidēšanas procesiem, lai pēc tam katrā atsevišķā gadījumā noteiktu, vai katrā konkrētajā iekārtā īstenotajiem procesiem piemīt šie parametri.

90. Manuprāt, šāda pieeja būtu saistīta ar juridisko nenoteiktību gan kopīgu parametru noteikšanā, gan to klātbūtnes attiecīgajā iekārtā pārbaudē. Tiesai iesniegtie apsvērumi atklāj šo nenoteiktības risku, jo katrs no lietas dalībniekiem iesniedza atšķirīgu tehnisko parametru sarakstu, kas būtu kopīgi krekinga, reforminga vai oksidēšanas procesiem²⁶.

91. Šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka jēdziens “līdzīgi procesi”, kas izmantots apstrīdētās tiesību normas formulējumā, ir jāinterpretē plaši, lai tajā iekļautu jebkuru attiecīgo ķīmisko vielu ražošanas lielā apjomā procesu.

²⁴ Skat. šo secinājumu 76.–78. punktu.

²⁵ Skat. šo secinājumu 79. punktu.

²⁶ Saskaņā ar šiem apsvērumiem tehniskie parametri, kas kopīgi visiem šiem trim procesiem, būtu lielas intensitātes siltuma ražošana un izmantošana (*Trinseo*); lielu molekulu sadalīšana, spēcīga siltuma izdalīšana un CO₂ noplūde (Vācijas valdība); molekulu sadalīšanās liela siltuma vai reakcijas uz skābekli ietekmē, kā arī CO₂ noplūde (Nīderlandes valdība); molekulāro struktūru pārveidošana, katalizatora izmantošana un augsta spiediena un temperatūras apstākļi (Komisija).

D. Par polimēru ražošanas iekļaušanu apstrīdētās tiesību normas un Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā

92. No B un C daļas izriet, ka apstrīdētā tiesību norma ir interpretējama plaši, ciktāl tā attiecas uz tādu organisko ķīmisko produktu ražošanu lielā daudzumā, ko paredzēts izmantot citu produktu, it īpaši ķīmisku vai rūpniecisku produktu, ražošanai, neatkarīgi no šajā nolūkā izmantotajiem procesiem.

93. Pamatlietas ietvaros neviens no lietas dalībniekiem neapstrīdēja, ka polimēri tiek izmantoti, lai ražotu citus produktus, piemēram, plastmasas pudeles, saules paneļus vai ekrānus²⁷. Tādējādi polimēru ražošana ietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

94. Kā to norādīja *Trinseo*, šo iekļaušanu apstiprina klasifikācija, kas izmantota citos sekundārajos tiesību aktos, no kuriem arī izriet, ka polimēri ir “pamata organiskās ķīmiskās vielas”²⁸.

95. Tomēr ar Direktīvu 2003/87 izveidotā sistēma attiecas tikai uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām²⁹. Šajā ziņā es A daļā precizēju iemeslus, kādēļ tādas netiešās emisijas, ko radījusi no citas iekārtas iegūta siltuma ražošana, saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 1. punktu nevar tikt uzskatītas par “iegūtām” no darbībām, kas uzskaitītas minētās direktīvas I pielikumā.

96. Tādējādi polimēru ražošana, kāda tā ir aplūkota pamatlietā, var ietilpt Direktīvas 2003/87 darbības jomā, kas definēta tās 2. panta 1. punktā, tikai tad, ja tā pati rada CO₂ emisijas un tas notiek neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada tāda siltuma ražošana, kas iegādāts no citas iekārtas.

97. Visu šo iemeslu dēļ un atbildot uz pirmo uzdoto jautājumu, Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas I pielikumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka minētās direktīvas piemērošanas jomā ietilpst polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana iekārtās ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā, ja šī ražošana pati rada CO₂ emisijas un tas notiek neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada siltuma, kas iegādāts no citas iekārtas, ražošana.

E. Par Direktīvas 2003/87 10.a panta un Lēmuma 2011/278 noteikumu tiešas iedarbības neesamību

98. Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/87 10.a pantam un Lēmuma 2011/278 noteikumiem, ar kuriem ir paredzēta bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana, ir tieša iedarbība.

99. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka visos gadījumos, kad direktīvas noteikumi pēc to satura ir bez nosacījumiem un pietiekami precīzi, privātpersonām ir tiesības uz tiem atsaukties valsts tiesās pret valsti, ja tā nav transponējusi direktīvu noteiktajā termiņā valsts tiesībās vai arī ja tā ir veikusi nepareizu transpozīciju³⁰.

27 Vācijas un Nīderlandes valdības apgalvoja, ka polimēri netiek izmantoti, lai ražotu citas ķīmiskas vielas. Skat. šo secinājumu 71. punktu.

28 Skat. it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. janvāra Regulas (EK) Nr. 166/2006 par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozišanu (OV 2006, L 33, 1. lpp.) I pielikuma 4. punkta a) apakšpunkta viii) punktu.

29 Precīzāk, šī sistēma attiecas tikai uz dažiem šīs direktīvas II pielikumā minēto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu veidiem, ja to emisijas rodas no minētās direktīvas I pielikumā uzskaitītajām darbībām. Skat. Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktu.

30 Skat. it īpaši spriedumus, 2012. gada 24. janvāris, *Dominguez* (C-282/10, EU:C:2012:33, 33. punkts); 2014. gada 15. janvāris, *Association de médiation sociale* (C-176/12, EU:C:2014:2, 31. punkts), kā arī 2017. gada 12. oktobris, *Lombard Inatlan Lizing* (C-404/16, EU:C:2017:759, 36. punkts).

100. Tas pats attiecas uz tādu lēmumu noteikumiem, kas adresēti dalībvalstīm³¹, piemēram, Lēmumu 2011/278.

101. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Savienības tiesību norma ir bez nosacījumiem tad, ja tajā ir noteikts pienākums, kas nav nedz saistīts ar kādu nosacījumu, nedz arī tā izpildes vai seku ziņā tas ir pakārtots kādam Savienības iestāžu vai dalībvalstu aktam³².

102. Šajā lietā pienākums piešķirt bezmaksas emisiju kvotas, kas noteikts Direktīvas 2003/87 10.a pantā un Lēmumā 2011/278, attiecībā uz tā izpildi un rezultātiem ir pakārtots vairākām dalībvalstu un Komisijas darbībām.

103. Kā es to paskaidroju savos secinājumos lietā *INEOS*³³, šāds piešķirums cita starpā prasa, lai katra dalībvalsts Komisijai paziņotu tās teritorijā esošu iekārtu, kurām var tikt piešķirtas bezmaksas emisijas kvotas, sarakstu, norādot attiecībā uz katru iekārtu pamatkvotas summu un provizoriskās kvotas summu³⁴.

104. Noraidot provizoriskās kvotas, kas neatbilst Direktīvas 2003/87 un Lēmuma 2011/278³⁵ noteikumiem, Komisijai ir jānodrošina, lai kopējā pamatkvotu summa, kas aprēķināta par visām iekārtām Savienības teritorijā, nepārsniegtu šīs direktīvas 10.a panta 5. punktā noteikto maksimālo apjomu. Ja šis maksimālais apjoms tiek pārsniegts, Komisijai ir jāveic proporcionāls samazinājums, piemērojot dalībvalstu pieteiktajām kvotām "starpnozaru korekcijas koeficientu", kas atbilst attiecībai starp minēto maksimālo apjomu un pamatkvotu summu.

105. Tikai pēc šī procedūras dalībvalstis piešķir galīgās kvotas, piemērojot iespējamu korekcijas koeficientu provizoriskajām kvotām, kuras Komisija nav noraidījusi.

106. Manuprāt, no iepriekš minētajiem paskaidrojumiem izriet, ka Direktīvas 2003/87 10.a pants un Lēmuma 2011/278 noteikumi nav beznosacījuma iepriekš minētās judikatūras izpratnē un tādējādi tiem nav tiešas iedarbības.

VI. Secinājumi

107. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu Tiesai uz *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/29/EK, 2. panta 1. punkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas I pielikumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka minētās direktīvas piemērošanas jomā ietilpst polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana iekārtās ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā tikai tad, ja šī darbība pati rada CO₂ emisijas un tas notiek neatkarīgi no netiešajām emisijām, piemēram, tādām, ko rada siltuma, kas iegādāts no citas iekārtas, ražošana;

31 Skat. šajā ziņā spriedumus, 1970. gada 6. oktobris, *Grad* (9/70, EU:C:1970:78, 5.–10.punkts); 1992. gada 10. novembris, *Hansa Fleisch Ernst Mundt* (C-156/91, EU:C:1992:423, 13. un 19. punkts); 2007. gada 7. jūnijs, *Carp* (C-80/06, EU:C:2007:327, 21. punkts), kā arī 2008. gada 20. novembris, *Foselev Sud-Ouest* (C-18/08, EU:C:2008:647, 11. punkts).

32 Skat. it īpaši spriedumus, 2010. gada 1. jūlijs, *Gassmayr* (C-194/08, EU:C:2010:386, 45. punkts); 2011. gada 26. maijs, *Stichting Natuur en Milieu* u.c. (no C-165/09 līdz C-167/09, EU:C:2011:348, 95. punkts), kā arī 2017. gada 12. oktobris, *Lombard Inatlan Lizing* (C-404/16, EU:C:2017:759, 36. punkts).

33 Skat. manus 2017. gada 23. novembra secinājumus lietā *INEOS* (C-572/16, EU:C:2017:896, 57.–65. punkts).

34 Skat. Direktīvas 2003/87 11. panta 1. punktu un Lēmuma 2011/278 15. panta 1. un 2. punktu.

35 Pamatlietas apstākļos Komisija faktiski noraidīja Vācijas īstenošanas pasākumos paredzētās bezmaksas kvotas tādām iekārtām, kas piegādāja siltumu tādām iekārtām, kurās tiek ražoti polimēri, kā strīda pamatā esošā iekārta. Skat. šo secinājumu 7. punktu.

- 2) Direktīvas 2003/87, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/29, 10.a pantam un Komisijas 2011. gada 27. aprīļa Lēmuma 2011/278/ES, ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu sadalei atbilstoši 10.a pantam Direktīvā 2003/87, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2012. gada 17. augusta Lēmumu 2012/498/ES, noteikumiem nav tiešas iedarbības.